

Milí bratři, milé sestry,

je zajímavé, že Nátan bere vážně Davidův rozhořčený rozsudek. Poté, co králi povypráví příběh o bohatém muži, který ukradl jedinou malou ovečku nějakému chudákovi, David vzplane hněvem. *Ten muž je synem smrti*, zvolá. A pak, trochu zklidněný, dodává: *Tu ukradenou ovečku nahradí čtyřnásobně*. David ještě neví, že prorok už ví, co všechno provedl. Nátan mu tedy neřekne: *Králi, ty nemáš morální právo nad někým vyřknout rozsudek! Podívej se na svůj život! Zameť si před svým prahem!* Ne. Prorok, na Boží příkaz, respektuje Davidův soudní výrok. *Králi, správně soudíš. Jen, Davide, ty jsi ten boháč! To nad sebou jsi vynesl spravedlivý rozsudek.*

Zkusme si tedy shrnout, co vlastně David provedl a co se tedy Bohu na jeho životě nelíbí. Tak především: Celý Izrael vytáhne na Davidův příkaz do svaté války. Ale David zůstane ve svém paláci. Tento kdysi tak udatný a hrůzu nahánějící Boží bojovník leží na střeše svého domu a nudí se. Není ve stanech se svými vojáky, poblíž archy úmluvy, která představuje Hospodinovu mocnou blízkost.

A tak si hned můžeme uvědomit toto: Sotva by se všechnen ten mravní marasmus stal, kdyby David byl nadále Božím bojovníkem. Zatímco Izraelci na jeho rozkaz cedí vlastní krev, David je doma. A nemá co na práci. Prochází se takhle z dlouhé chvíle po své střeše, když tu uvidí, jak se Batšeba, manželka jeho věrného válečníka Urijáše, umývá.

Je snadné Davida odsoudit za to, že se nechá strhnout vlastní touhou, že nedrží na uzdě své vášně. Nad tím už se napohoršovalo kazatelů! Myslím si však, že je třeba jít více do hloubky. Problém leží hlouběji. David začal chápat druhé lidi jako prostředky pro své uspokojení. Přestal své bližní vnímat jako plnohodnotné osoby, jako Boží děti, které mají před Hospodinem stejnou důležitost jako on sám.

David se nedívá na Batšebu jako na ženu, jako na člověka. On v ní vidí jako pomůcku k ukojení svých vlastních žádostí. To je veliký hřích. Když začneme zacházet s druhými lidmi, jakoby tu byli jen proto, abychom se my měli lépe, aby se nám dařilo a dobře vedlo. To je veliký hřích před Bohem. A vypravěč velmi dobře vystihuje toto Davidovo hříšné využívání druhých lidí. Všimli jste si, že Batšeba v tom dnešním příběhu vlastně ani nevystupuje? Že nejedná sama za sebe? To David ji spatřil, David pro ni poslal, David si ji uložil do postele... A až David uznal za vhodné, Batšeba šla domů. Batšeba je hračka v Davidových rukách. Jen plní rozkazy svého pána.

A v celém příběhu řekne jen jedinou větu: *Jsem těhotná*. To je všechno. Nevíme, zda o Davidovu přízeň stála. Nevíme, jak se potom cítila. Zda měla výčitky vůči svému manželovi, vůči Bohu. Nevíme o ní nic! Protože vypravěč ctí Davidovu hříšně boho-rovnou perspektivu. David je šéf. A Batšeba ho vlastně nezajímá. Nestará se o ni, o to, co prožívá, o to, co cítí, zda s tím vším souhlasí. Je mu to jedno. Hlavně že mu poslouží. Hlavně že on je spokojen. Všechno ostatní je vedlejší.

A to je kořen veškerého Davidova hříchu, za který jej Bůh v nadcházejícím čase potrestá. Hospodin vyčítá Davidovi, že zneužil svého postavení a majetnický a sobecký zachází s druhými lidmi. Tedy stejně jako s věcmi - ne jako s lidmi, kteří mají vlastní city, vlastní vůli, vlastní cíle, vlastní přání. *Chetejce Urijáše jsi, Davide, zabil mečem a jeho ženu sis vzal za manželku, zavraždils ho mečem Amónovců.*

Hospodin takové chování nesnáší. On sám se k nám chová jako k plnohodnotným lidem, které přece stvořil ke svému obrazu. A to vyžaduje i po lidech - aby se tak chovali k sobě navzájem. Dokonce i Davidovi nejprve vysvětlí, proč a za co se ho chystá ztrestat... Hospodin jej neztrestá bez jeho vědomí - a dokonce vlastně ani bez jeho tichého souhlasu. David přijme Nátanova slova. A lituje svých činů. Je si vědom toho, že spáchal těžký hřích. A až poté je potrestán. Poté, co tento trest přijme za spravedlivý. Ale vraťme se ještě zpět. Batšeba tedy otěhotní. A to by mohlo ohrozit Davidovu reputaci. Ale jak tomu zabránit? Interrupci tehdy určitě znali, ale asi - s ohledem na Hospodina - neprovozovali. A navíc: proč tak hrubé řešení vzniklého problému? Vždyť Davidovi budou stačit intriky! Vždyť on si přece s touto nečekanou komplikací hravě poradí.

David si nechá zavolat Urijáše - manžela Batšeby - z vojenského tábora. A když Uriáš přijde, David ho okamžitě vybidne, aby si odpočinul ve svém domě a spal se svou ženou. *Zajdi do svého domu a umyj si nohy*. Ale to ne! To se nesmí stát! David narazil na problém - Uriáš Chetejský je člověk pevných zásad. Přestože jeho původ je pohanský, zná Hospodinův zákon a chce podle něj žít. A mužové, kteří šli do svatých válek, přece měli sexuálně abstinovat. V knize Deuteronomium stojí: *Když vytáhneš vojensky proti svým nepřátelům, vystříhej se jakékoli špatnosti. Bude-li mezi vámi někdo, kdo by nebyl čistý pro noční výron semene, vyjde ven za tábor. Nevstoupí dovnitř do tábora. (Dt 23,10)*

Navíc - z našeho pohledu - je Uriáš solidární se svými spolubojovníky, což mu také přidává na cti. Nechce si užívat manželského lože, zatímco jeho bratři přebývají kdesi daleko, ve vojenských stanech.

A tak se Davidovi první léčka nezdaří. Ale to ho nezastaví. Už si usmyslel, jak to všechno sehrát, aby z toho vyšel s čistým štítem. Tak druhou noc Urijáše opije. Ovšem ani povzbuzen vínem Uriáš nejde do svého domu za svou ženou. Sexuální zdrženlivost zkrátka nechce a nechce porušit.

David se tedy uchýlí k hroznému činu. Pošle po Uriášovi rozkaz pro velitele Joába. Joáb má za úkol postavit Urijáše do první linie a při nepřátelském výpadu jej opustit. Má za úkol zosnovat Uriášovu smrt. Pikantní na tom je, že Uriáš sám doručí svůj rozsudek smrti do rukou Joábových. Je to strašné. Ale David ho přece nezabil! Ne vlastní rukou, tak o co jde? Za to mohli nepřátelé. On? On ne. On je „muzikant“.

Po Uriášově smrti už všechno šlo hladce. Batšeba sedm dní truchlila – jako oddaná manželka. A poté ji David přidružil ke svému harému. Je po problémech... Ale v Hospodinových očích to všechno bylo velmi zlé. Není mu jedno, jak dopadl chudák Uriáš. A to je pro nás velmi důležité. Hospodin je v celém Písmu oslavován jako Bůh slabých. Jako Bůh těch, kterých se nikdo nezastane. Jako Bůh těch, kteří se neumějí bránit proti zvláště mocnějším. Třeba Žalm 72: *Hospodin vysvobodí ubožáka, jenž volá o pomoc, poníženého, jenž nemá pomocníka. Bude mít soucit s nuzným ubožákem, ubohým zachrání život. Vykoupí je z útisku a od násilí, jejich krev mu bude drahocenná.*

I Uriáš a Batšeba jsou v tuto chvíli blíže Božímu srdci, než David. Hospodin se jich zastává.

Nabízí se však otázka: Když se jich Bůh tolik zastává, proč třeba nezabránil tomu, aby se spravedlivý Uriáš stal obětí Davidových intrik? Vždyť stačilo, aby Uriáš po cestě do tábora ztratil ten dopis pro Joába - a vše mohlo být jinak! Maličká věc, šťastná náhoda - a Uriáš mohl žít! Nevíme. Nevíme, proč Hospodin nezasáhl. To zůstává zahaleno - jak vypravěči, tak nám. A nevíme ani, proč v našem běžném životě Bůh kolikrát nezasáhne proti těm, kteří bohorovně s druhými lidmi zacházejí jako s hračkami.

My si dnes musíme vystačit s tím, že Bůh nezapomíná. Že Bůh má dobrou paměť, z které nikdy nevymaže vzpomínku na bezpráví, na utrpení nevinného člověka. *Hospodin za prolitou krev k odpovědnosti volá, pamatuje na ni, na úpění ponížených nezapomněl*, říká Ž 9. David – ten na Urijáše rychle zapomněl. Byla to překerná kapitola jeho života, David měl chvíli asi nahnáno - nicméně už je to pryč. Dobře to dopadlo. Jako by se to ani nikdy nestalo. Ale Hospodin nezapomněl!

Což se také pěkně ukazuje v rodokmenu Ježíše Krista. Tam je řečeno, že David měl Šalomouna „se ženou Urijáše“. Uriáš se tak dostal do Ježíšova rodokmenu - když ne fyzicky, tak alespoň co do vzpomínky. Bůh nezapomněl na Urijáše, jako před ním nezapomněl na Ábela, a po něm třeba na všechny bezejmenné židy v koncentračních táborech. Bůh nezapomíná ani na všechny oběti současných konfliktů – Palestinou počínaje, Irákem konče. Nezapomíná ani na menší křivdy a bezpráví, které jsme my sami prožili a protrpěli, byť jsme u toho třeba nepřišli o život. Všechny tyto příběhy jsou zkrátka zapsány v nebesích.

A jednou, v ten poslední čas, se těchto ponížených Bůh skutečně zastane. Stokrát jim vynahradí vše zlé, čeho se za svého pozemského života dostalo. Bůh rehabilituje ty, kteří padli kvůli sobeckým zájmům mocných a všeho-schopných lidí. Bůh ospravedlní ty, kteří se stali loutkou v rukou silnějších lidí. I nás – pokud jsme se někdy stali obětí zvláště druhých. A s tím, ruku v ruce, jednou Hospodin odhalí a potrestá všechnu lidskou ničemnost, veškerou vypočítavost, využívání, násilí. I to naše – pokud jsme se toho dopustili.

Ale ještě jedna věc se zde otevírá. Bůh si žárlivě chrání svou čest. Své jméno. Skrze Nátanova slova sděluje Davidovi: *Ty jsi, Davide, zavinil, aby nepřátelé Hospodina znevažovali.* (2S 12,14) David měl být prototypem krále, který pečuje o své podřízené. Králem, který slouží – Bohu i bližním. Ovšem svým jednáním David shodil nejen sebe, ale i pošpinil čest svého Boha. Zlehčil vážnost Boha v očích jeho okolí.

A to se Bohu nelíbí, to on nesnese. Hospodin chce skrze svůj lid být nadále prezentován jako ten, kterému jde o spravedlivou a dobrou vládu nad lidmi. A pokud to David nedokáže, bude třeba jiného krále. Takového krále, kterému nepůjde o sebe sama, ale o druhé. Takového krále, který si nenechá sloužit, ale sám se stane služebníkem všech. Takového krále, který má v hledáčku především všechny ubožáky světa. Takového krále, který v úplnosti bude druhým ukazovat, jaký je ve skutečnosti Bůh. Bude třeba Ježíše Krista.

V tom se také ukazuje Boží milosrdenství – ačkoli se David zpronevěřil svému postavení, z jeho rodu dá Hospodin světu krále, který mu bude prokazovat čest a lidem sloužit. Toho my známe. Toho se snažíme poslouchat. Toho také očekáváme.

Modlitba: Hospodine, Pane náš, někdy opravdu nechápeme, proč dopouštíš hřích a nespravedlnost a zlo. Byli bychom moc rádi, kdybys aktivněji zasahoval do běhu tohoto světa a tady a teď prováděl své spravedlivé soudy. Ale ty jistě víš nejlépe, jak působit v tomto světě a jistě tak také činíš. A určitě nevypadne z tvé paměti a péče nikdo, komu bylo ublíženo. Zároveň tě chválíme, že ses nám zjevil v Ježíši Kristu a ukázal jsi nám, jak máme žít, aby dobro ze světa úplně nevymizelo. Amen